

DOMOWINA

Domowina serbske a regionalne casnikařstwo ako stup demokratiskeje towariřnosći we Łužycy pódpěrujo – wósebne wupominanje w Serbach

Casnikařstwo w Nimskej jo wósebje na regionalnej rowninje srježno- a dłužkodobnje eksistencielnje wogrozone. Togodla jo Lichotny stat Sakska iniciatiwu za zdžarženje wjeleserakosći casnikařstwa wužětała, kótaruž jo njedawno zwězkowa rada pšiwzeła. Zaměr jo, až zwězkowe kněžařstwo tak malsnje ako móžno zaměrnje spěchowařske napšawy wuwijo, aby casniki dalej a wšuzi wuchadali:

<https://www.medienservice.sachsen.de/medien/news/1054549> . Domowina toš tu iniciatiwu pódpěrujo – rowno w casu změny strukturow spóznawamy, kótary wuznam ma njewotwisne casnikařstwo z kritiskeju distancu a spuščobnymi informacijami wšedny žeń. Mimo rozgłosa a telewizije jo wóno njewuzbytny stup kubłaneje a wědy łacneje towaršnosći. Demokratija trjeba na wšych rowninach transparencu, dla toho trjeba tek Łužyca profesionelne lokalne a regionalne rozpsawnistwo.

Serbske aktualne casnikařstwo ako Serbske Nowiny (SN) a Nowy Casnik (NC) ma póžěl na wšych nacasnych wupominanjach koleginow a kolegow nimskich medijow. Rowncasnje se pšiběrajucy běže z problematiku brachujucego personala w redakcijoma. Ako stej wuběrka za nutšikownu demokratiju/serbsku ciwilnu towaršnosć a za zjawnostne a wukrajne žěto na zgromadnem wobradowanju zwěsćiłej, „jo dalej a šěžcej, žěłowe městna w serbskich institucijach wobsajzaš”. Wuběrka se pórucyrotej, se na potencielne zajimce direktnje wobrošis a wó serbskich žěłowych městnach lěpje informěrowaš – to jo rownocasnje napominanje nam wšym, ako „headhunter” w serbskich nastupnosćach statkowaš a na powabnosć žěłowych městnow pokazaš, žož móžo Serbowka/Serb wódnjo w swójej maminej rěcy žywa/žywy byš, to płaši tekž za žěto w serbskich redakcijach:

<https://www.domowina.de/hsb/medijowy-wobluk/blog/wuberkaj-domowiny-wo-zdobywanju-dorosta-za-serbske-institucije-wuradzowaloj-ludzi-wosobinsce-narecec-a-lepje-informowac-2016>

Zwěsćujomy, až jo se situacija w redakcijoma NC a SN wěcej pšiwóstšila ako w drugich serbskich institucijach. Na to jo pokazał jadnař Ludoweho nakładnistwa Domowina (LND), Syman Pětr Cyž, w mejlce wšym serbskim institucijam. Južo do toho stej se jadnařka Domowiny, Judit Šoćina, a jadnař LND intensiwnje wó aktualnem połoženju wuměniłej. Domowina a LND stej sebje wobjadnej, až jo malsne narownanje tarifa za serbskich casnikarjow, kenž měritkam za toš to pówołanje w Nimskej wótpowědujo, nuznje trjebne. Kšywowy zwězk wita iniciatiwy jadnarja LND a wopóznajo předne kšoceni załožboweje rady z pšigłosowanim a žiwa na nje. Rownocasnje jo wšym jasne, až móžo to jano zachopjeńk byš. Jadnařka Domowiny jo wšych pšistajonych narodneje organizacije pšosyła, rowno w aktualnej krizy redakcijoma z pšizětom informacijow z regionow hyšći wěcej na pomocy byš.

Fakt pak jo, až jo dramatiski spad niwowa nałožowaneje pisneje rěcy zajžone lěžzasatki wažna zawina bracha póžedarjow za žěłowe městna, za kótarež dosć dobre aktiwne a pasiwne znajobnosći pisneje serbsčiny trjebaš. Domowina a Serbske šulske towarstwo (SŠT) pšepšosujotej pód gronidłom “Musymy powědaš!” na kubłařsku konferencu za staršejšych, wótkubłařki/wótkublarjow, wjednistwa a nosarjow žisecychnjowych pšebywalnišćow 13. winskego w Smochčańskem kubłanišću swětego Bena, aby z konsekwentnejšeju imersiju w kubłařskim systemje pšichodnje zasej trjebny wušy

niwow dojspili. W tej chyli – na to jo pšedsedař Domowiny pši góžbje 75 lět Serbskego gymnazija w Budyšinje pokazał a bužo to tek na wótwórjenju semestra sorabistiki w Lipsku tematizěrowaš – mamy se w Serbach mjaz sobu sensibiliz1erowaš, až jo rěčne wudopołnjenje tek maminorěčnym stawne wupominanje. Chwališboga nam za to mjaztym dość digitalnych pomocnikow na smartfonach k dispoziciji stoj.

Zwjaseleca jo tek stupajuca licba „nowych powědarjow” a pšecej wětšy zajim dorosćonych we wšych regionach Łužyce za kurse serbšćiny. Z jich integraciju do serbskich rěčnych rumow doněta klěco, ako su tek wědomnostne slěženja pokazali. Bužomy-lic ze serbski wuknjecymi lužimi njeserbskego póchada serbski powědaš ako se wót samogo rozmějo, pšinosuujomy k rozrostu „serbskeje kupy” a radiusa serbskich medijow – glědajucy na recipientow a na pšichodnych nowych producentow serbskich tekstow.

Dawid Statnik, 20.09.2022